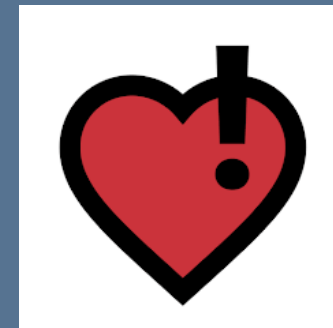

Workshop

Samarbeid og samhandling- hva hemmer og fremmer?

Samhandlingskonferansen – Prehospitalt psykisk helsearbeid 4.desember 2025

Mette Senneseth, PhD, Prosjektleder for Svingdørsprosjektet
Forsker, Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Helse Bergen
Førsteamanuensis, Høgskulen på Vestlandet (HVL)

Samarbeid vs. Samhandling

- *Samarbeid* (cooperation) - å arbeide sammen for å løse en konkret oppgave, der arbeidsoppgavene blir fordelt mellom deltakerne, hver person blir "forpliktet og ansvarlig" for sin del av oppgaven - for å oppnå et felles mål.
- *Samhandling* (collaboration) - mer "diffust" og abstrakt. Dette handler om den gjensidige relasjonelle deltakelsen og engasjementet i den kontinuerlige dialogen mellom personene som arbeider sammen - for å oppnå et felles mål.

Ref.: Ness, Ottar (2014/2016) : [Samarbeid eller samhandling? Er det noen forskjell? - NAPHA Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid](#)

Samarbeid vs. Samhandling

- Samarbeid er mer konkret, mens samhandling er mer det relasjonelle og prosessuelle som foregår mellom personene som samarbeider underveis.
- Personer kan samarbeide, men det trenger ikke å være noe samhandling

Samarbeid uten samhandling

For eksempel ...

- kan man samarbeide med andre, uten at man handler sammen; at man ikke tar beslutninger sammen, men hver for seg, eller at man bare fordeler arbeidsoppgaver og utfører de alene,
- Det kan også handle om at man informerer en annen tjeneste om beslutninger, og så tar den andre tjenesten over,
- Man lager avtaler, men gjør arbeidet hver for seg. Man kan ha samarbeidsavtaler med andre tjenester, men man gjør ikke noe aktivt sammen.

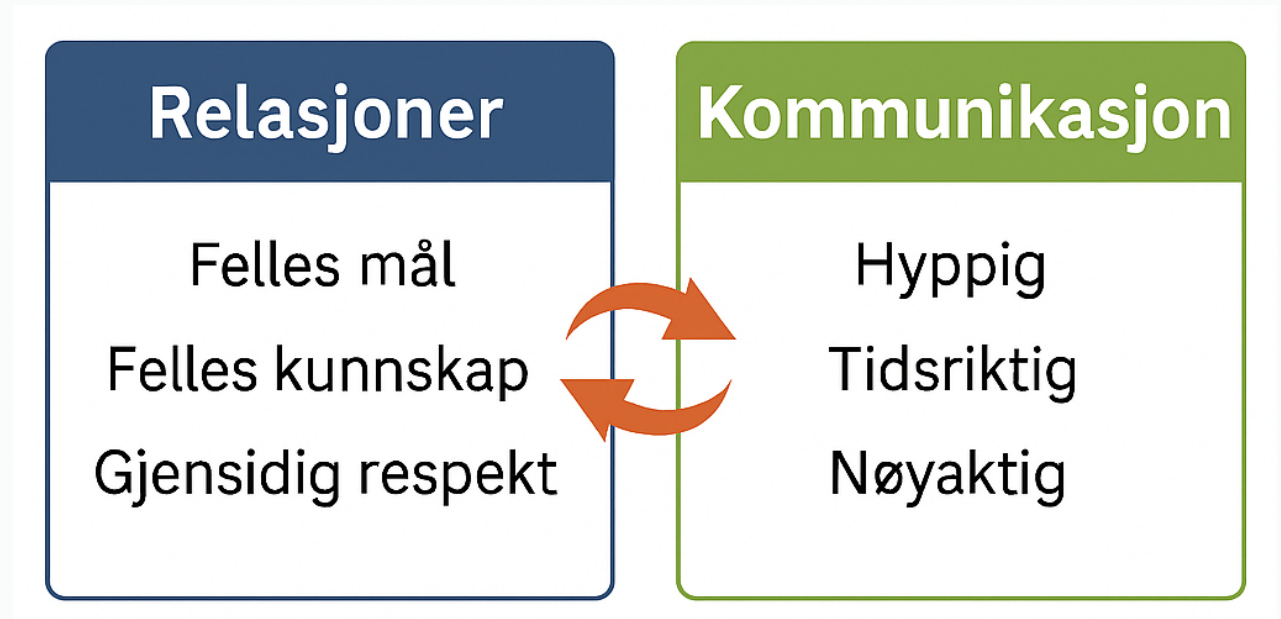
Samhandling

- samhandling krever en ***aktiv felles deltakelse*** mens en arbeider sammen

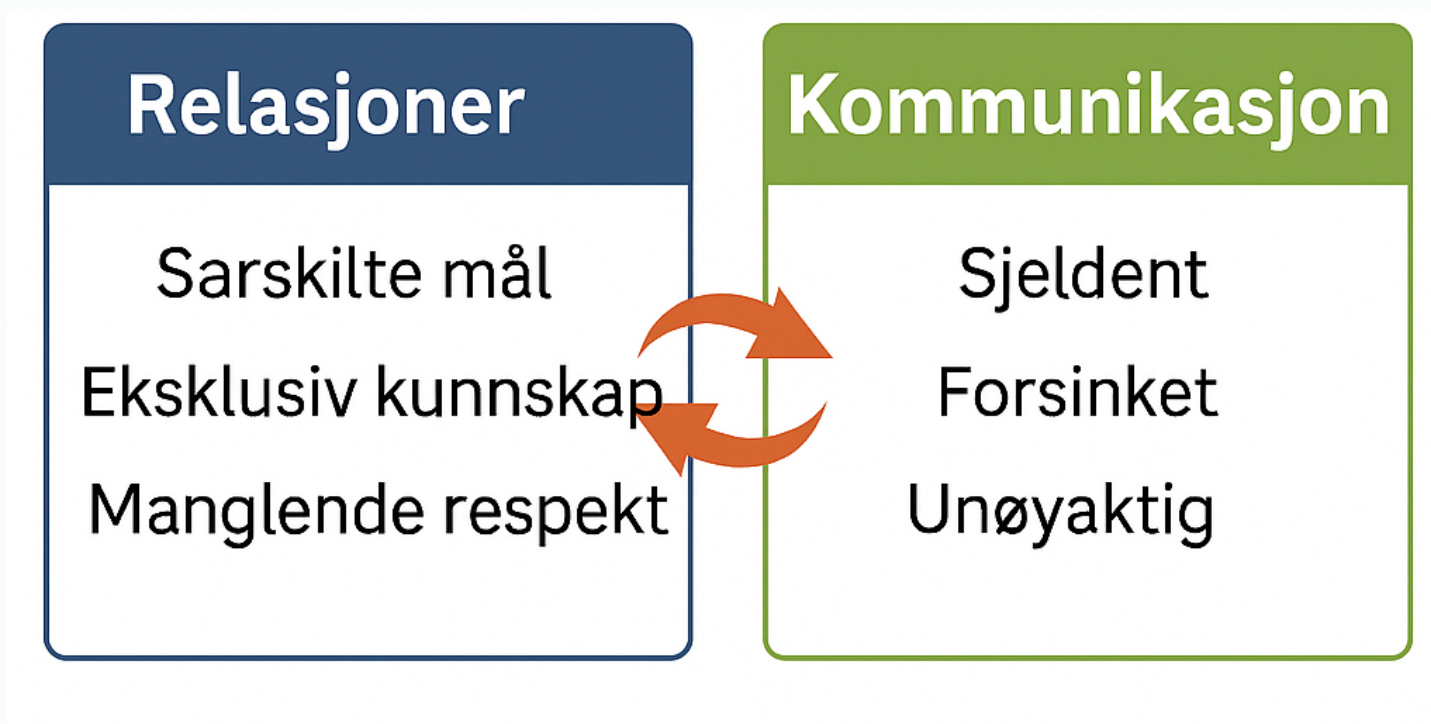
Ref.: Ness, Ottar (2014/2016) : [Samarbeid eller samhandling? Er det noen forskjell? - NAPHA Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid](#)

Relasjonell koordinering (Jody Gittel)

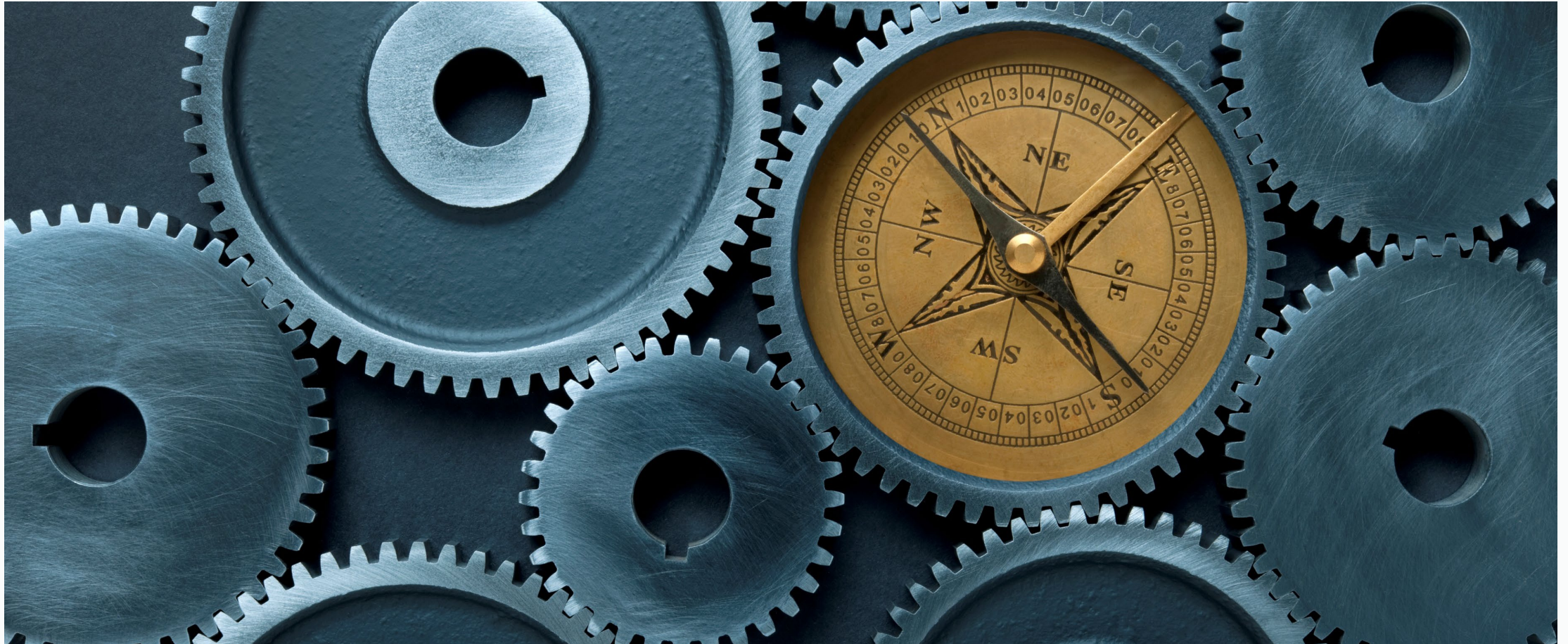
- Relasjonell koordinering handler om hvordan **kommunikasjon og relasjoner** mellom aktører påvirker evnen til å koordinere komplekse oppgaver

Oppskriften på manglende samhandling

Vi er avhengige av hverandre

Tenk etter: hva trenger fokus i ditt samarbeid

Relasjoner

Sarskilte mål
Eksklusiv kunnskap
Manglende respekt

Kommunikasjon

Sjeldent
Forsinket
Unøyaktig

Relasjoner

Felles mål
Felles kunnskap
Gjensidig respekt

Kommunikasjon

Hyppig
Tidsriktig
Nøyaktig

Microprosesser (Jody Gittel)

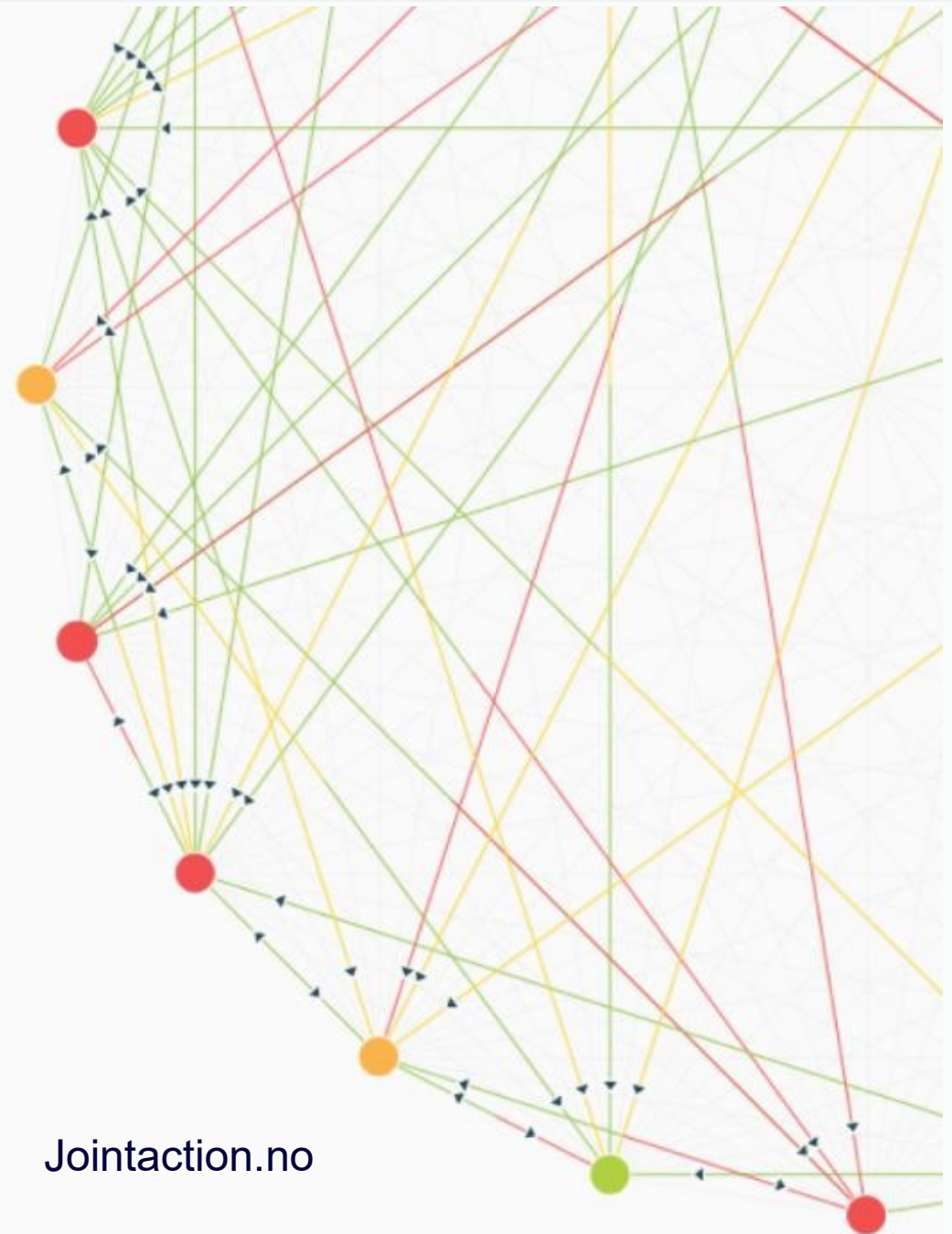
- **Microprosesser:** Empati og Psykologisk trygghet

Psykologisk trygghet (Amy Edmondson)

- **Psykologisk trygghet** betyr at mennesker i et team eller en organisasjon opplever at det er trygt å ta mellommenneskelig risiko.
- Det vil si at man kan:
 - **Stille spørsmål** uten å bli latterliggjort
 - **Si sin mening** selv om den er uenig med flertallet
 - **Innrømme feil** uten frykt for straff eller ydmykelse
 - **Be om hjelp** når man trenger det
- PT er en nøkkelfaktor for læring, innovasjon og godt samarbeid

Relasjonell kapasitet

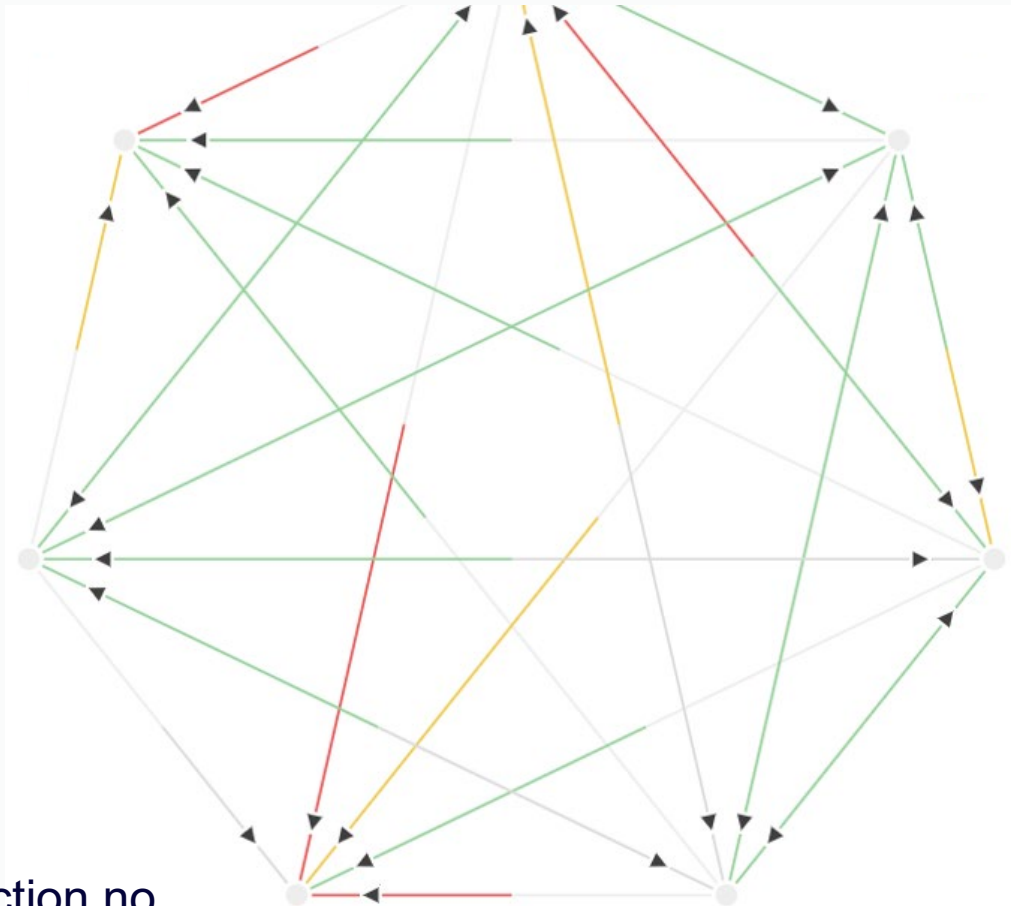
- Evnen til å skape effektive samarbeidsrelasjoner rundt komplekse og dynamiske tverrfaglige og tverretatlige oppgaver – når og hvor behovet oppstår
- Joint Action Analytics

Jointaction.no

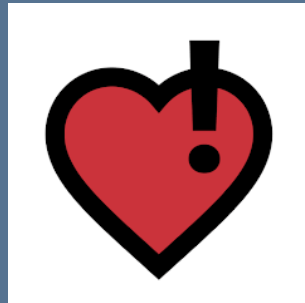
RKs 5 nøkkelområder

- **Informasjon-** er med på å sikre et høyt gjensidig informasjonsnivå
- **Kjennskap-** har et stort kjennskap til det arbeidet de andre utfører
- **Samarbeid-** er med på å sikre et godt samarbeid
- **Problemløsning-** tar aktivt del i å finne løsninger
- **Innovasjon-** tar aktivt del i å finne nye muligheter i arbeidet

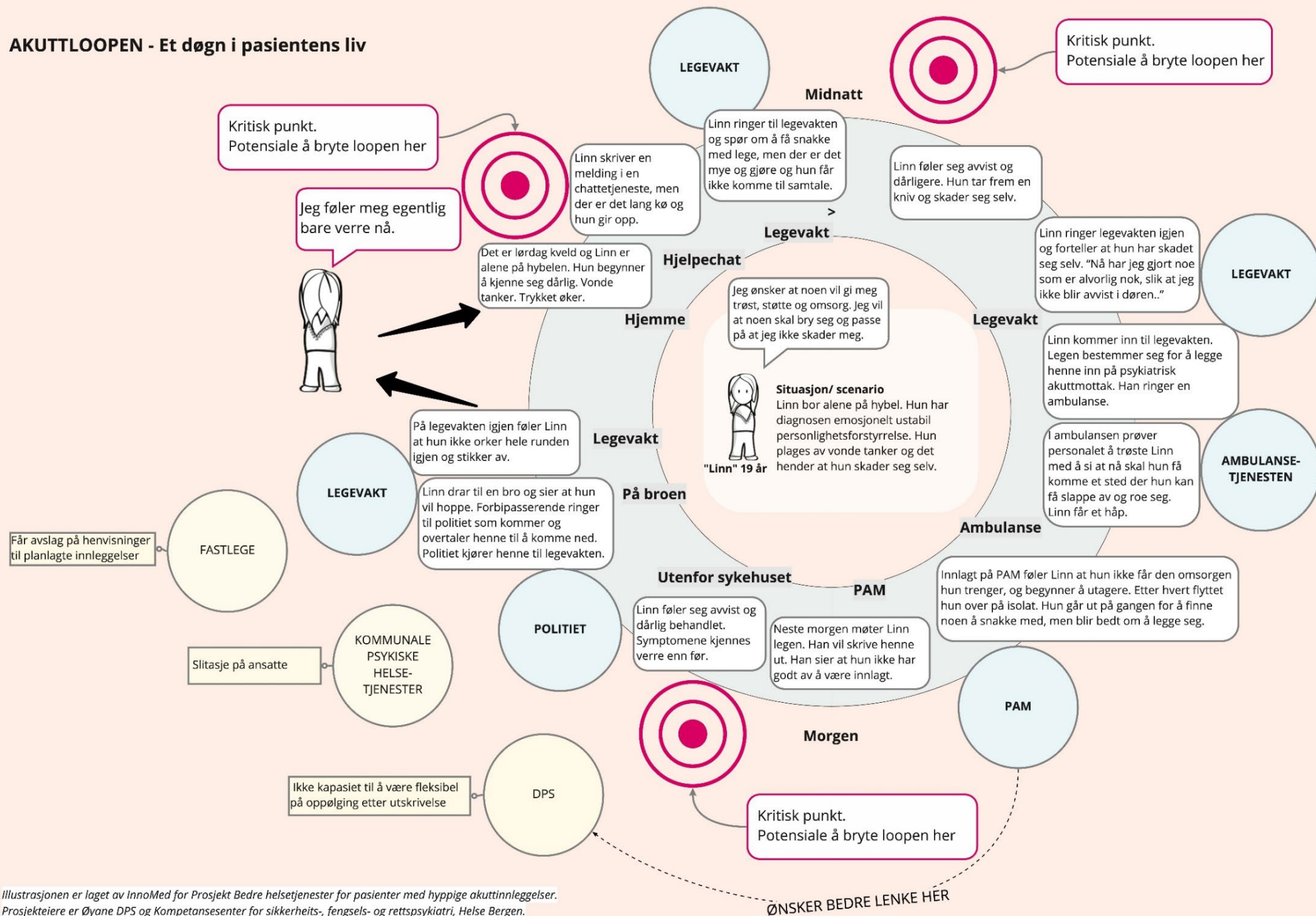

Erfaringer med samhandling i Multi-tjenesten

-

AKUTTLOOPEN - Et døgn i pasientens liv

Empati

- Vårt felles utfordringsbilde skapte
 - felles forståelse
 - empati for brukeren
 - empati for de andre tjenestene

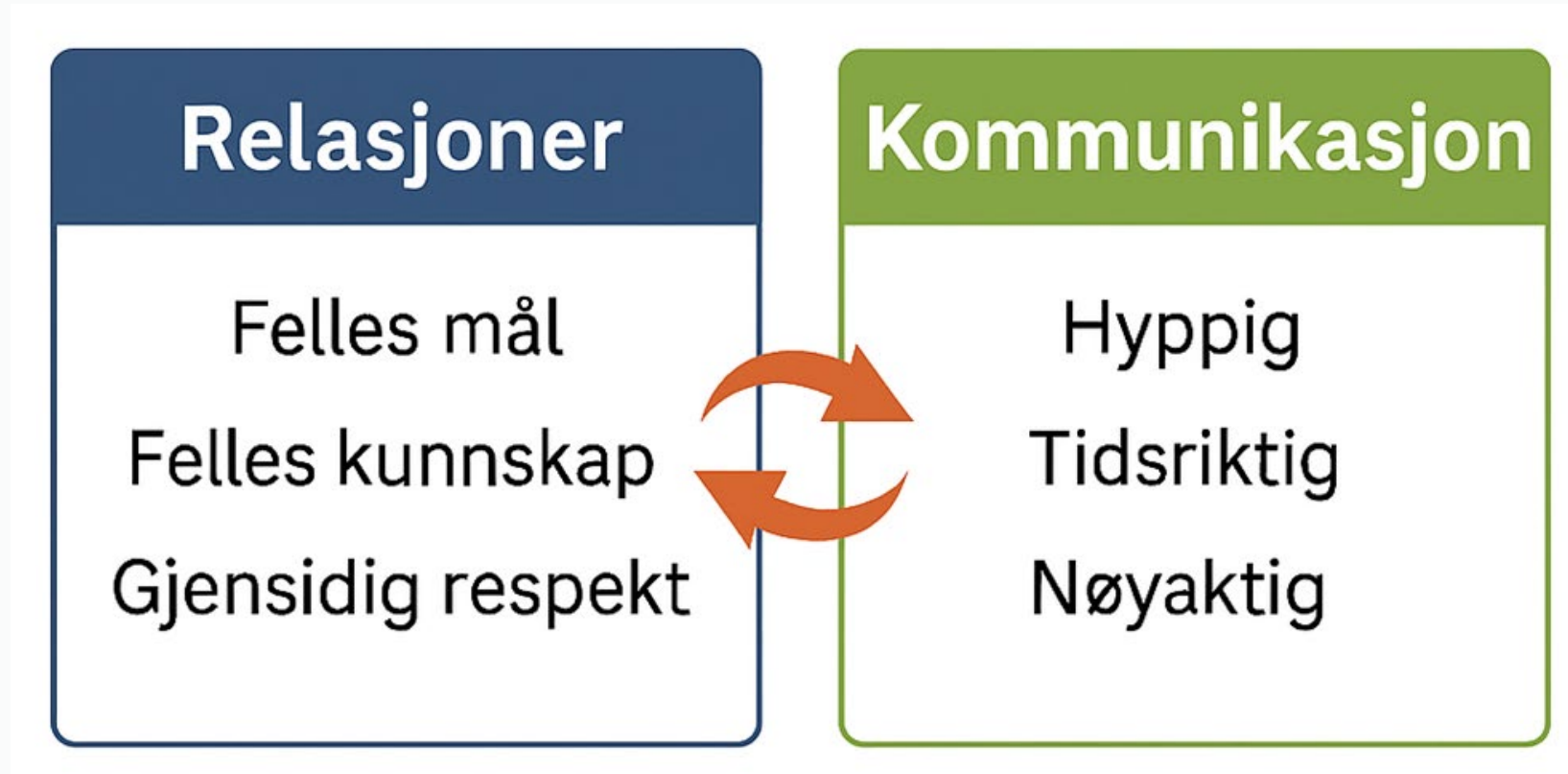
Mentalisering

- Ikke bare pasientene som får hjelp til mentalisering!
- «Evnen til å forstå seg selv utenfra – og forstå andre innenfra»
- Mentalisering viktig i samhandling

Bare en app hjelper ikke pasienten

- Vi trenger felles forståelse og felles tilnærming
- Vi trenger *samhandling*

Vi trenger Jody!

Suksesskriterier i Muli

■ Involvering av pasient og pårørende

- Når pasient og pårørende blir sett, hørt og tatt på alvor
- De involveres «der de er» - ikke i Muli-teamet

■ Skreddersøm

- Når tjenestene tar utgangspunkt i pasientens egne behov og ønsker, og ser nye muligheter

■ Vår felles helsetjeneste

- Når ingen «slipper pasienten» etter at de er tatt inn i Muli

■ Fleksibilitet

- Når alle tøyer litt for å få det til

■ Empati for hverandre og pasienten

■ Jevnlige møter på Teams

■ Psykologisk trygghet - god og trygg dialog i teamet

- Når det er trygt å tenke høyt sammen for å finne nye treffsikre løsninger

■ Samarbeid og samhandling

- Når alle samarbeider godt og er problemløsende sammen

God kvalitet i helsetjenestene (Hdir, 2025)

- involverer brukerne og gir dem innflytelse
- trygge og sikre
- virkningsfulle
- er samordnet og preget av kontinuitet
- utnytter ressursene på en god måte
- er tilgjengelige og rettferdig fordelt

Takk for oppmerksomheten!

Epost: mette.senneseth@helse-bergen.no